

1873 14/5 12: 1, Beh. af F. t. L. om Opførelse af et Sindssygehospital m. m. paa Sjælland. 1874

Broberg: Efter at den ærede sidste Taler (Piper) har talt saa udførligt om Sagen, og da jeg egentlig ikke tror, at det er nødvendigt at argumentere synderligt for at bringe det høje Ting til at indse Nødvendigheden af dette Lovforslags Ophøjelse til Lov, skal jeg fatte mig meget kort. Jeg mener, at alene den Kendsgerning, som ogsaa er nævnt af den ærede Taler, som satte sig, at der omkring i Landet er mellem 1,000 og 1,500 sindssyge, af hvilke Flertallet trænger til og forgæves har søgt Optagelse paa en Sindssygeanstalt, maa være tilstrækkelig til at stemme Regering og Rigsdag til at handle hurtigt for at befri Staklernes paarørende for den Ængstelse, der er forbunden med at have saadanne sindssyge Mennesker om sig til daglig. Der har tidligere baade ude i Landet — dér har jeg haft Lejlighed til at høre det — og vist ogsaa i Rigsdagskredse være diskuteret, om det ikke var formaalstjenligt i stigende Grad at gaa over til kommunale Sindssygeanstalter. Jeg tror dog, at denne Betragtning er i Tilbagegang. Som Medlem af Medicinalkommissionen har jeg haft Lejlighed til at besøge baade kommunale Anstalter og Statsanstalter for sindssyge, og mit Indtryk fra disse Besøg har været, at baade de sindssyge og disses paarørende ville være bedst tjente med, at Staten tager denne Sag i sin Haand. Naar der nu i Forslaget er en Bestemmelse om, at der til Sindssygehospitalet skal knyttes en Sikringsanstalt for forbryderske sindssyge, synes jeg, at det er formaalstjenligt, ja, uundgaelig nødvendigt at faa det gjort. Man har i de sidste Aar ikke saa sjælden set fremkomme i vor Litteratur stærke Krav om, at Samfundet skulde gøre mere, end Tilfældet hidtil har været, til Sikring overfor disse farlige Individier, der mere eller mindre have en Skrue løs, som man populært siger, og dette kan jo i nogen Grad imødekommes ved denne Begyndelse. Der er nogen Grund til at haabe, at dette Forslag om Plads til 50 forbryderske sindssyge kunde slaa til.

Maa jeg nævne en Ting, som staar i dette Forslag. Efter § 6 er det Hensigten, at der kun skal være een Forplejningsklasse, og derimod har jeg intet at ind-

yende, selv om jeg finder, at det dog neppe vilde være rigtigt konsekvent at gennemføre det over hele Linien. Der er jo nemlig i Landet ikke saa faa sindssyge, hvis paarørende have baade Villie og Evne til at betale fuld Pris for særlig Behandling, og det synes mig dog, at det vilde være urigtigt, om disse ikke kunde faa Lejlighed til at lade deres paarørende pleje paa en særlig Afdeling, naar Staten fik fuld, ja maaske endogsaa rigelig Dækning for de dermed forbundne Udgifter.

I den Bygningsmaade, som her foreslaas anvendt, er der jo en Fravigelse fra tidligere Regler, ikke just fra de sidste Aar, men før, idet man er gaaet bort fra det noget fængselsagtige, der har været ved vore Sindssygeanstalter, over til det saakaldte Pavillonsystem. Dette er aabenbart baade mere tiltalende og mere praktisk. Man tænke sig f. Eks., at der paa en saadan Anstalt opstaar en Epidemii. Saa vil man i et saadant samlet Komplex næsten være ude af Stand til at isolere de smittebefængte. Eller man tænke paa Ildebrandstilfælde, hvor hele Komplexet næsten uvægerlig vil blive Luernes Roy. Eller Lederen af et saadant Hospital finder det ønskeligt — i den Retning mener jeg at have gjort en lille Iagttagelse — at dele Patienterne i Hold, af forskellige Grunde, efter Sygelighedstilstanden, efter Dannelsestrin osv., saa vil det af den Grund være formaalstjenligt at bibeholde det, man benævner Pavillonsystemet. Det er altsaa, synes jeg, mere tiltalende, mere praktisk. Men det er aabenbart dyrere, det ligger i Sagens Natur. Den ærede foregaaende Taler anførte, at han syntes, det foreliggende Forslag var lidt dyrt. Aa ja. Men det gaar jo med Byggeriet som med alt andet: Konjunkturerne gøre sig gældende, og det, man har kunnet bygge for een Gang, bliver man ikke ved at kunne bygge for. Naar man sammenholder dette Forslag med den sidste Nybygning i dansk Sindssygehospitalsvæsen, viser det sig, at nede ved Vordingborg kom man op paa et Beløb af 4,200 Kr. pr. Seng, medens Beløbet her bliver 3,663 Kr. plus 800 Kr. Forskellen, et Par Hundrede Kroner, synes jeg er ret forklarlig: der ligger et Aaremaal af 4 Aar derimellem. Det er en Kendsgerning, at Arbejdslønnen er stigende hvert Aar